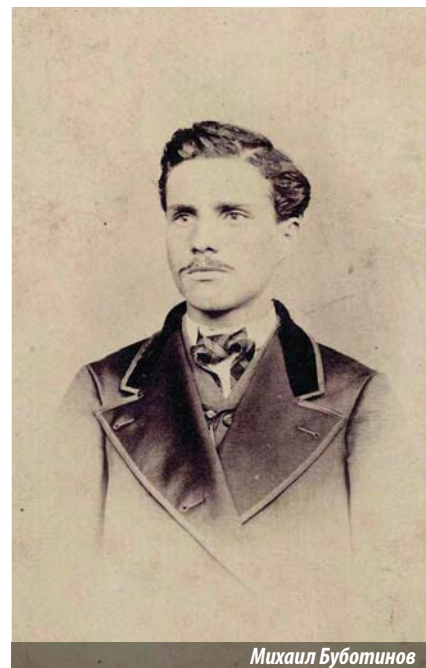

140 години от основаването на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

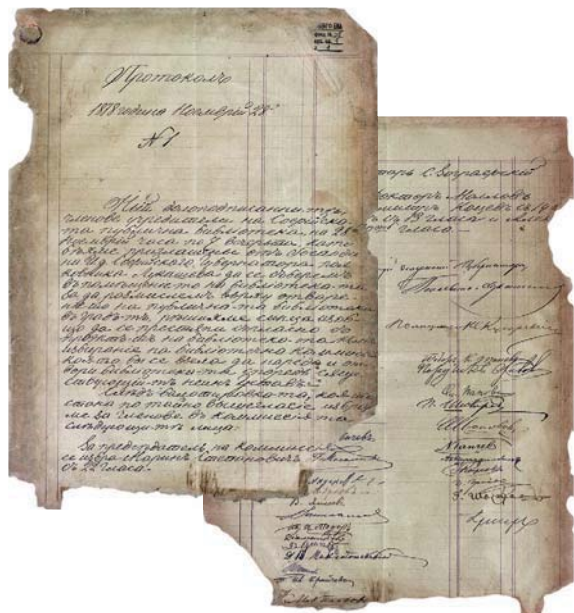
Михаил Буботин

Годишнината от основаването на една от най-важните институции за развитието на културата в нашата страна е повече или по-малко условна. Идеята възниква още през април 1878 г. като главни инициатори са Михаил Буботин, секретар на софийския Градския съвет, и софийският губернатор Пьотър Алабин. С помощта на дарения са направени началните стъпки за създаване на първите сбирки за така наречената тогава Софийска публична библиотека. През май 1879 г. Марин Дринов, председател на библиотеката, убеждава нейните учредители и управници, че тя не може

да се развива, както досега с помощта на дарения, а че издръжката ѝ трябва да се поеме от държавата. На 5 юни 1879 г. библиотеката става официално държавно учреждение и е наречена Българска народна библиотека. За дейността на Народната (преименувана през 2009 г. в Национална) библиотека, носеща имената на апостолите Кирил и Методий, за развитието ѝ през годините и за изявите, свързани с бележитата 140-годишнина от създаването ѝ, разговарях с г-жа Ваня Аврамова, зам.-директор „Библиотечни дейности“, както и с доц. д-р Елена Узунова, главен архивист в отдел „Ръкописи и старопечатни книги“.

– Николай Балчев: Как Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ отпразнува своята 140-годишнина?

– Ваня Аврамова: Това беше отбелязано на 10 и 11 декември 2018 година с международна научна конференция на тема „Благотворителност и култура на дарителството“, на която участваха представители-експерти от 46 държави, повечето от които бяха директори на национални библиотеки. В рамките на два дни, по време на конференцията, участниците споделиха своя опит и практики, свързани с дарителството и доброволчеството. Свои доклади от българска страна изнесоха изтъкнати учени и експерти от Националната библиотека. Всичко премина в много тържествена атмосфера, което беше един позабравен начин, макар че през цялата 2018 г. имаше различни изложби, посветени на годишнината.

Протокол за учредяването на Софийската публична библиотека, 28 ноември 1878 г.

Буюк джамия – първата сграда на Народната библиотека, в която тя се помещава в периода 1880–1885 г.

Четвероєвангелие. Вилнюс, изд. и печ. Петър Мстиславец, 1575 г.

– Н. Б.: Само в София или и на други места в България се намират фондовете на Националната библиотека?

– В. А.: Има още три хранилища извън София, съхраняващи книжовното наследство на Националната библиотека – различни по вид документи, които се ползват, които поддържа и полагаме грижи за тях.

– Н. Б.: Към какъв вид читатели е насочена дейността на библиотеката? Например Народната библиотека в Прага има по-скоро академичен характер и е предназначена за читатели над 16-годишна възраст.

– В. А.: И нашата Национална библиотека е традиционно подобно профилирана, но през 2016 г., с постъпването на новия директор доц. д-р Красимира Александрова, се взе решение да се издават читателски карти от 14-годишна възраст – с издаването на личните карти, което според мен е добър подход. Наистина има Градска библиотека и читалищни библиотеки, но Националната библиотека е уникална и така постигнахме тези деца да могат да я ползват. Не само това. Миналата година открихме в библиотеката ново експозиционно пространство – залата „История на книгата“ и класна стая със съдействието на един обществен съвет от учени, писатели и хора, милеещи за знанието. Всичко стана с дарителски кампании, беше обсъдена подробно концепцията за създаването на такава зала – за представяне на книги, експонати от Националната библиотека, водене на лекции, провеждане на курсове, и като място за социални контакти. Тук идват ученици, студенти от университета, посетители по различен повод... Ние, като библиотекари, сякаш сме свикнали да спазваме един традиционализъм – мислим си, че библиотеката е само фондове. И някак си не наблягаме на социалната ѝ роля. Може би чрез различни проекти – дали ще бъде експозиция, от-

криване на места за незрящи или други инициативи, читателите ще видят, че не е трудно да се влезе в един такъв паметник на културата, както много хора го възприемат. Вече трета година правим множество изложби, организираме всякакъв вид срещи. Знаем, че нашият бич е интернет – възможност за приемане на всякакъв вид информация от разстояние – но дори и там ние имаме прекрасна дигитална библиотека. Влизайки тук по различен повод, да речем лекция за история на книгата или по повод експозиция, консултация относно ползването на дигиталната библиотека, читателите разбират какво могат да ползват на място в библиотеката, тъй като много хора не са запознати със спецификата на Националната библиотека и с това, че документите се предоставят единствено тук, на място.

– Н. Б.: Нещо друго като интересен факт?

– В. А.: В периода 21–23 октомври 2019 г. Националната библиотека ще бъде домакин на годишната среща на националните библиотеки в Югоизточна Европа – те са 12 на брой. Като съпътстващо събитие, ние ще подготвим изложба, на която ще покажем документи, свързани с тези библиотеки. Програмата на срещата ще е много обширна, като в нея ще представим и новия метод за „лечение“ на книги „Анопсия“ – система за обезпрашаването и почистването им.

Издавайки благодарност на г-жа Аврамова за интересната информация, се насочих към отдела, съхраняващ нашето най-ценно книжовно наследство – „Ръкописи и старопечатни книги“, където разговарях с доц. д-р Елена Узунова, главен архивист на отдела. Разговорът с нея ще прочетете в следващия брой на списанието. ♦

* В интервюто е използвана информация от публикацията „Съкровищница. 140 години Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2018 г.